

Viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra

**PAŽYMA
APIE ATLIKTĄ
ENERGIJOS SUTAUPYMO SUSITARIMŲ
ATASKAITOSE NURODYTŲ ENERGIJOS
VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO
PRIEMONIŲ DOKUMENTŲ IR ATLIKTŲ
SKAIČIAVIMŲ PATIKRINIMĄ**

Vilnius, 2020 m.

Dokumentas	PAŽYMA APIE ATLIKTA ENERGIJOS SUTAUPYMO SUSITARIMŲ ATASKAITOSE NURODYTŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO PRIEMONIŲ DOKUMENTŲ IR ATLIKTŲ SKAIČIAVIMŲ PATIKRINIMĄ
Sudarymo data	2021-01-18
Aprašas	Pažymoje pateikiama apibendrinta informacija apie energijos sutaupymo susitarimų, sudarytų tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir elektros ir dujų perdavimo sistemų bei skirstomųjų tinklų operatorių, energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais įgyvendinimo 2019 metais dokumentų tikrinimo rezultatus.
Parengė:	VšĮ Lietuvos energetikos agentūra, Energinis vartojimo efektyvumo skyrius Aistė Lankininkaitė dr. Karolis Januševičius (pažymos rengimo vadovas)

IVADAS

Energijos sutaupymo susitarimai (toliau – susitarimai) sudaromi tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija) ir elektros ir dujų perdavimo sistemų bei skirstomųjų tinklų operatorių, kuriuose valstybei tiesiogiai ar per jos kontroliuojamas įmonės priklauso ne mažiau kaip 1/2 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų (toliau – operatoriai), vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 1-187 „Dėl Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), nuostatomis.

Susitarimų sudarymo tikslas – taupyti pirminę ir (ar) galutinę energiją (toliau – energija) visose Lietuvos Respublikos ūkio srityse, didinant energijos vartojimo efektyvumą ir mažinant energijos vartojimo neigiamą poveikį aplinkai.

Viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai (toliau – Agentūra) pavesta vykdyti įgaliotosios įstaigos funkcijas ir patikrinti ne mažiau kaip 5 procentus pagal Aprašą operatorių teikiamose ataskaitose nurodytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų. Minėtą pavedimą Agentūra įgyvendino, vykdydama Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2020 metų veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 1-52 „Dėl Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2020 metų veiklos plano patvirtinimo“ 2.2.3 priemonę „Energijos efektyvumo priemonių įgyvendinimo priemonių stebėseną“ („Atliktas ne mažiau kaip 5% kiekvienos įmonės deklaruotų ir per praėjusius kalendorinius metus įdiegtų taupymo priemonių patikrinimas“).

2017 m. spalio mėn. buvo sudarytas keturšalis susitarimas tarp Energetikos ministerijos ir UAB „EPSO-G“, LITGRID AB bei AB „Amber Grid“. LITGRID AB ir AB „Amber Grid“ susitarimo įgyvendinimo tikslais sutaupymų siekė diegdamos atitinkamai išmaniąsias elektros energijos ir gamtinių dujų apskaitos sistemas.

2017 m. spalio 2 d. sudarytas dvišalis susitarimas Nr. 30000/972562 tarp Energetikos ministerijos ir AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ (toliau – AB „ESO“) bei 2020 m. spalio 26 d. susitarimo pakeitimas Nr. K-1660. AB „ESO“ susitarimo įgyvendinimo tikslais sutaupymų siekė diegdama išmaniąsias energijos apskaitos sistemas, konsultuodama galutinius energijos vartotojus energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais visose Lietuvos Respublikos ūkio srityse bei vykdydama neteisėtus energijos vartojimo prevencijos veiklą.

2019 m. kovo 27 d. buvo sudarytas dvišalis susitarimas tarp Energetikos ministerijos ir AB „Vilniaus šilumos tinklai“. AB „Vilniaus šilumos tinklai“ susitarimo įgyvendinimo tikslais sutaupymų siekė rekonstruodama administracinio pastato šilumos punktą.

SUTAUPYTOS ENERGIJOS KIEKIO PATIKROS IR VERTINIMO APIBENDRINIMAS

LITGRID AB

LITGRID AB išmaniosios elektros energijos apskaitos sistemas 2012–2016 m. įdiegė pas 10 savo galutinių energijos vartotojų – pramonės įmonių. LITGRID AB 2019 metais naujų priemonių susitarimo įgyvendinimo tikslais neįgyvendino, o sutaupymai 2019 metais – 23144,9 MWh – tai priemonės „Išmaniosios elektros energijos vartojimo apskaitos sistemos diegimas“ skaičiavimo suminiu metodu iki 2020 m. tęsinys. Ši priemonė buvo patikrinta 2018 metais. Taip pat pagal AB „Amber Grid“ ir LITGRID AB 2019 m. liepos mėn. sudarytą energijos sutaupymų perdavimo susitarimą, kuriuo AB „Amber Grid“ neatlygintinai perduoda, o LITGRID priima dalį AB „Amber Grid“ iki 2020 m. pabaigos planuojamų pasiekti didesnių nei numatyta 2017 m. spalio mėn. susitarime sutaupymų, kurių LITGRID trūksta iki 2020 m. reikiamo pasiekti energijos sutaupymų tikslo. LITGRID iš AB „Amber Grid“ perimtos sutaupytos energijos kiekį (30875,5 MWh) Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai deklaruoja kaip savo, teikiant sutaupytos energijos ataskaitas už 2019 ir 2020 metus, kasmet po 15437,75 MWh.

AB „Amber Grid“

AB „Amber Grid“ įgyvendino taupymo priemones susijusias su apskaitos sistemos (gamtinių dujų) keitimu išmaniosios apskaitos reikalavimus atitinkančia sistema. Išmaniosios apskaitos reikalavimus atitinkančios sistemos buvo įdiegtos šiose pramonės ekonomikos sektoriaus įmonėse (gamtinių dujų energetikos sritis):

1. AB „Achema“, Jonavos r. sav. Ruklos sen. Konstantinavos k. 2;
2. AB „Grigeo Grigiškės“, Vilniaus m. sav. Grigiškių m. Vilniaus g. 36;
3. „Lietuvos energijos gamyba“ AB, Elektrinės g. 21, Elektrėnai.

AB „Amber Grid“ 2019 metais naujų priemonių susitarimo įgyvendinimo tikslais neįgyvendino, o sutaupymai 2019 metais – 25899 MWh – tai priemonės „Išmaniosios gamtinių dujų vartojimo apskaitos sistemos diegimas“ skaičiavimo suminiu metodu iki 2020 m. tęsinys. Ši priemonė buvo patikrinta 2018 metais.

AB „Vilniaus šilumos tinklai“

AB „Vilniaus šilumos tinklai“ pateikė informacijos apie sutaupytą energiją vertinimo duomenų formą priemonei „Lietuvos ypatingojo archyvo (Gedimino pr. 12, Vilnius) šilumos punkto rekonstrukcija“ deklaravo 16,22 MWh šilumos sutaupymų. Agentūros 2020 m. rugpjūčio 17 d. raštu Nr. SD-176 AB „Vilniaus šilumos tinklai“ buvo paprašyta pateikti dokumentus vienintelei priemonei „**Lietuvos ypatingojo archyvo (Gedimino pr. 12, Vilnius) šilumos punkto rekonstrukcija**“ patikrinimui už 2019 metus. AB „Vilniaus šilumos tinklai“ atsakydami Agentūrai 2020 m. rugsėjo 1 d. raštu Nr. SD-2690 pateikė dalį informacijos, o Agentūrai paprašius patikslinti ir papildyti pateiktą informaciją, susijusią su priemonės įgyvendinimu, 2020 m. gruodžio 29 d. raštu Nr. SD-4226 ir 2021 m. sausio 14 d. raštu Nr. SD-157 pateikė patikslinimus bei aiškino priemonės įdiegimo aspektus.

Priemonės „Lietuvos ypatingojo archyvo (Gedimino pr. 12, Vilnius) šilumos punkto rekonstrukcija“ sutaupyta metinis energijos kiekis 16,22 MWh laikomas tenkinančiu Aprašo nuostatas ir jį siūlome pripažinti tinkamu. Priemonės **energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. – 32,44 MWh arba 0,0324 GWh.** Priemonės patikros ir vertinimo lapai pateikiami šios pažymos 1 priede.

AB „ESO“

AB „ESO“ pateikusi 2017–2019 m. ataskaitą apie sutaupyta energiją deklaravo 67002,6 MWh sutaupymų. Agentūros 2020 m. rugpjūčio 17 d. raštu Nr. SD-177 AB „ESO“ buvo paprašyta pateikti dokumentus taupymo priemonių „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ už 2019 metus ir „Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“ patikrinimui už 2017–2019 metų laikotarpį. **Priemonę „Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“** Agentūra nusprendė patikrinti, kadangi tai nauja anksčiau dar nedeklaruota priemonė, jos AB „ESO“ deklaruoti energijos sutaupymai 2017–2019 metų laikotarpiu yra 7283,8 MWh, ir tai sudaro virš 10 proc. nuo visų 2019 metais deklaruotų energijos sutaupymų (67002,6 MWh). AB „ESO“ priemonę „Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“ ir jos energijos sutaupymų skaičiavimo prielaidas aiškina, kad buitiniai klientai, netekę galimybės nelegaliai vartoti energijos, suvartojimo apimtis didina 12 % nuo nelegalaus vartojimo apimčių, todėl energijos vartojimas sumažėja 88 % (ekspertinis vertinimas analizuojant suvartojimo elgseną), o juridiniai klientai, netekę galimybės nelegaliai vartoti energijos, suvartojimo apimtis didina 80 % nuo nelegalaus vartojimo apimčių, todėl energijos vartojimas sumažėja 20 % (ekspertinis vertinimas analizuojant suvartojimo elgseną)¹. Agentūra atkreipia dėmesį, kad skaičiuojant sutaupyta energijos kiekius naudojami ekspertiniai vertinimai (kaip šiuo atveju ekspertinis vertinimas analizuojant suvartojimo elgseną) turi būti pateikiami Agentūros patikrinimui.

Detalesniam patikrinimui paprašyta pateikti 5 proc. 2017–2019 metų priemonės „Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“ nuo AB „ESO“ metinėje ataskaitoje, pateiktoje Agentūrai 2020 m. vasario 21 d. raštu Nr. 20KR-SD-1941, pas verslo ir buitinius klientus įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dokumentų bei paaiškinti priemonės įgyvendinimo aspektus pas galutinius energijos vartotojus. AB „ESO“ 2020 m. rugsėjo 1 d. raštu Nr. 50200-20KR-SD-8835 pateikė 5 proc. 2017–2019 metų laikotarpio neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veiklos atvejų suvestinę, priemonės vykdymo proceso aprašymą, pavyzdinių elektros energijos vartojimo vietos apžiūros aktą, bei Energetikos ministerijos raštišką paaiškinimą AB „ESO“, kad šiuo metu galiojančioje Aprašo redakcijoje priemonės įgyvendinimui ir sutaupyta energijos skaičiavimams pagrįsti aktualiausias Aprašo 21.1.1. papunktis, kuris aprašo energijai imlios įrangos modernizavimo veiklas. Kaip įvardina AB „ESO“, nustačius neteisėto energijos vartojimo atvejį, taikomos papildomos priemonės, priimamas sprendimas (jeigu yra būtinybė) dėl apskaitos iškelimo į išorę, siekiant užkirsti ateityje vykdyti neteisėtus veiksmus, bei taip palengvinti stebėjimą aptarnaujančiam personalui, taip pat padidinamas apsilankymų periodiškumas pas klientą per metus, papildoma energijos suvartojimo rodiklių analizė.

Priemonės „Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“ AB „ESO“ deklaruotus metinius energijos sutaupymus 2017 m. – 3550,9 MWh, 2018 m. – 2112,4 MWh, 2019 m. – 1620,5

¹ Sutaupyta energijos kiekis gali būti tikslinamas AB „ESO“ pateikus ekspertinio vertinimo ataskaitą, pagrindžiančią vartotojo elgsenos pokyčius netekus galimybės nelegaliai vartoti elektros energiją.

MWh siūlome pripažinti tinkamais. Priemonės **energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. – 23781,8 MWh arba 23,781 GWh**. Priemonės patikros ir vertinimo lapai pateikiami šios pažymos 2 priede.

Priemonę „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ už 2019 metus Agentūra nusprendė patikrinti, kadangi AB „ESO“ 2018 metais susidūrė su sunkumais teikiant tinkamus atskirų priemonių vertinimo ir pagrindimo duomenis, be to priemonės deklaruojami energijos sutaupymai sudaro virš 80 proc. 2019 m. visų deklaruojamų energijos sutaupymų. AB „ESO“ atsakydama Agentūrai 2020 m. rugsėjo 1 d. ir 28 d. raštais Nr. 50200-20KR-SD-8835 ir Nr. 50200-20KR-SD-11365 bei 2020 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. 50200-20KR-SD-18133 pateikė dalį dokumentų bei aiškino priemonių įdiegimo aspektus.

Sutaupytos energijos kiekio patikrinimui pagal susitarimus AB „ESO“ pateikė duomenis priemonei „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ už 2019 metus. Pateikti dokumentai - tai energijos sutaupymo susitarimai tarp AB „ESO“ ir jų galutinių energijos vartotojų, bei šių galutinių energijos vartotojų energijos taupymo priemonių vertinimo duomenų lapai (toliau – vertinimo duomenų lapai) ir 16 galutinių energijos vartotojų (apie 20 proc. energijos sutaupymų nuo AB „ESO“ šios priemonės 2019 m. patikslinto sutaupytos energijos kiekio) atskiras priemones pagrindžiantys dokumentai. Galutiniai energijos vartotojai savo objektuose daugiausiai modernizavo apšvietimo sistemas ~ 45 %, gamybos įrangos modernizavimas sudarė ~ 40 %, saulės jėgainių įrengimas ~ 10 %, o pastatų renovacija ~ 5 % visų priemonių. Išvardintos priemonės galutinio energijos vartotojo objektuose buvo diegiamos 2017–2019 metų laikotarpiu, o galutinių energijos vartotojų vertinimo duomenų lapuose pateikti energijos sutaupymai laikomi tapatūs metiniams. AB „ESO“ dalyvavimas taupymo priemonių įgyvendinime buvo konsultacijos galutiniams energijos vartotojams energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais.

Nustatyti pagrindiniai trūkumai AB „ESO“ pateikiamuose dokumentuose vertinant priemonę „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“:

- Informacijos trūkumas energijos taupymo priemonės vertinimo duomenų lapuose;
- Sutaupytos energijos skaičiavimo metodikos ar nuorodos į pritaikytą metodiką nepateikimas;
- Informacijos trūkumas pagrindžiančiuose dokumentuose, siekiant įvertinti sutaupytos energijos dubliavimosi faktą su kitomis energijos efektyvumo politikos priemonėmis;
- AB „ESO“ metine ataskaita deklaruotų energijos sutaupymų neatitikimas atskirų priemonių vertinimo duomenų lapuose pateiktiems ir Agentūros susistemintiems energijos sutaupymams;
- Po atlikto Agentūros 16 galutinių energijos vartotojų priemonių dokumentų patikrinimo tik 20 proc. patikrintos sutaupytos energijos siūloma pripažinti tenkinančia Aprašo nuostatas ir tinkama užskaityti.

Toliau pateikiami trūkumų nustatytų AB „ESO“ pateikiamuose dokumentuose sprendimo būdai:

- Energijos taupymo priemonės vertinimo duomenų lape (Aprašo priedai):
 - Vertinimo duomenų lapas pateikiamas visoms deklaruojamoms priemonėms išsamiai užpildomas, pateikiami duomenys bei sutaupytos energijos skaičiavimo metodika patvirtinami juos pateikusio asmens parašu;
 - Taupymo priemonės pavadinimas pateikiamas konkretus ir išsamus (netinka tokie pavadinimai kaip: „Perteklinės šilumos panaudojimas“, „Įgyvendinta pagal energetinio audito ataskaitą“, „Įmonės monitoringas ir valdymas“,

- „Įrangos modernizavimas“). Aiškiai nurodoma keičiama, diegiama ir pan. įranga;
- Vertinimo duomenų lape 9 punktas, duomenys apie energijos suvartojimą, priemonės gyvavimo trukmė, sutaupyta energija, užpildomos visos grafos/skiltys;
 - Kiekvienai atskirai taupymo priemonei pateikiamas konkretus ją įgyvendinus sutaupyta energijos kiekis;
 - Priemonės diegimo pradžios ir pabaigos datos tikslios (ne vien metai). Nepateikus priemonės diegimo pabaigos datos, bus laikoma, kad priemonė neįgyvendinta;
 - Pateikiamos priemonių gyvavimo trukmės. Labai svarbu nurodyti teisingą ir kuo tikslesnę tam tikros priemonės gyvavimo trukmę, kadangi pagal Aprašą priemonėmis sutaupyta energija kasmet sumuojama atsižvelgiant į taupymo priemonės gyvavimo trukmę;
 - Įdiegtų taupymo priemonių aprašyme, detaliau aprašoma įdiegta priemonė, pateikiama energijos sutaupymų apskaičiavimo metodika, skaičiuojamieji duomenys bei prielaidos naudojami skaičiavimuose. Turi būti aiškiai nurodoma įranga, kas su ja atlikta: įdiegta nauja įranga, kurios nebuvo, keista įranga ar apskritai demontuota. Tai atliekama kiekvienai atskirai priemonei;
 - Būtina atkreipti dėmesį ir užtikrinti, kad vertinimo duomenų lape visose lentelės grafose skaičiuojamųjų duomenų matavimo vienetai sutaptų ir nebūtų skaičiavimo prieštaravimų ar aritmetinių klaidų.
- Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu², sąvoka „galutinės energijos suvartojimas“ apibrėžiama kaip visas galutinės energijos, išskyrus energetikos veiklai skirtą energiją, kiekis. Tarp AB „ESO“ galutinių vartotojų yra vykdančių energetikos veiklą, todėl pateikdami šių galutinių energijos vartotojų taupymo priemones aiškiai nurodykite ar įgyvendintos priemonės priskiriamos energetikos veiklai;
 - Įtariama, kad susitarimų dėl energijos sutaupymo priemonės gali dubliotis su įmonių energijos vartojimo audito ataskaitose rekomenduojamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis. Šiuo metu nustatyti energijos sutaupymų dubliavimo fakto nėra galimybės, kadangi įmonės dar nepateikusios naujų energijos vartojimo audito ataskaitų su jau įgyvendintomis, rekomenduotomis ankstesnėse audito ataskaitose, fizinėmis energijos taupymo priemonėmis;
 - Priemonių „Pastatų renovacija“ energijos sutaupymų dubliavimasis galimas su energijos sutaupymais iš viešųjų pastatų renovacijos projektų, finansuojamų iš viešųjų pastatų modernizavimo programų, ar daugiabučių pastatų renovacijos projektų, finansuojamų iš Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos, kadangi pateiktos kelios pastatų renovacijos priemonės, o esant šių priemonių informacijos trūkumui negalima patikrinti dubliavimo fakto. Deklaruojant pastatų renovacijos priemones prašome įvardinti, kokios paskirties pastatas (viešasis, daugiabutis pastatas) modernizuojamas ir jo unikalų numerį (Aprašo 14.1 papunktis), pagal kokią programą įgyvendintas pastato renovacijos projektas bei kokiomis lėšomis (nuosavos lėšos, parama ir pan.);

² 2016 m. lapkričio 3 d. Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymas Nr. XII-2702

- Esant situacijai, kai už galutinį energijos vartotoją duomenis apie įgyvendintą energijos taupymo priemonę teikia trečiasis asmuo, reikalinga dokumentais pagrįsti, kad trečiasis asmuo turi teisę šiuos dokumentus teikti (įgaliojimas, sutartis ar pan.);
- Prašome atkreipti dėmesį, jeigu po energijos taupymo priemonės/įrangos įdiegimo keičiasi jos naudojimo/darbo laikas, tuomet nesuvaldytas energijos kiekis nebus skaičiuojamas kaip sutaupyta energija. Atsižvelgiant į Aprašo 23.1.2. papunkčio nuostatą prilyginama, kad šiuo atveju dalinai nenaudojant tam tikros įrangos ar nevykdant tam tikros veiklos, kurios metu buvo vartojama energija, nesuvaldytas energijos kiekis nėra skaičiuojamas kaip sutaupyta energija;
- Įsitikinkite ir deklaruokite priemonės vertinimo duomenų lape, kad priemonėje „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ deklaruojami saulės jėgainių įrengimo energijos sutaupymai nesidubliuoja su elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių (šiuo atveju – saulės) gaminančių vartotojų energijos sutaupymais.

Apie 40 % galutinių energijos vartotojų vertinimo duomenų lapuose pateikiamų rezultatų neturi atsekamumo: nes nepateikiama sutaupytos energijos skaičiavimo metodika ar nuorodos į pritaikytą metodiką. Dažniausiai energijos sutaupymų skaičiuojamųjų duomenų bei skaičiavimo principo nėra gamybos įrangos modernizavimo priemonių vertinimo duomenų lapuose, o keliuose jų prie įdiegtų taupymo priemonių aprašymo trūksta išsamumo, įrašyta tik „pagal energijos audito duomenis“ arba „sutaupymai pagal ISO 50001“.

2019 m. AB „ESO“ priemone „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ metinėje ataskaitoje (Aprašo 2 priedo 3 forma) deklaruoja energijos sutaupymus – 56042 MWh, tačiau Agentūra, susisteminsi AB „ESO“ pateiktus duomenis pagal atskirų priemonių vertinimo duomenų lapus, patikslina energijos sutaupymus – 47006 MWh (patikslintas sutaupytos energijos kiekis). 16 galutinių energijos vartotojų, kurių priemonės pagrindžiantys dokumentai buvo pateikti patikrinimui, deklaruotas sutaupytos energijos kiekis – 8962 MWh (apie 20 proc. nuo patikslinto sutaupytos energijos kiekio, nuo 47006 MWh). Po atlikto Agentūros 16 galutinių energijos vartotojų priemonių dokumentų patikrinimo nustatyta, kad iš patikrinto sutaupytos energijos kiekio tik 1729 MWh (20 proc. nuo 8962 MWh sutaupytos energijos kiekio) sutaupytos energijos laikoma tenkinančia Aprašo nuostatas ir siūloma tinkama užskaityti. Priemonės patikros ir vertinimo lapai pateikiami šios pažymos 2 priede.

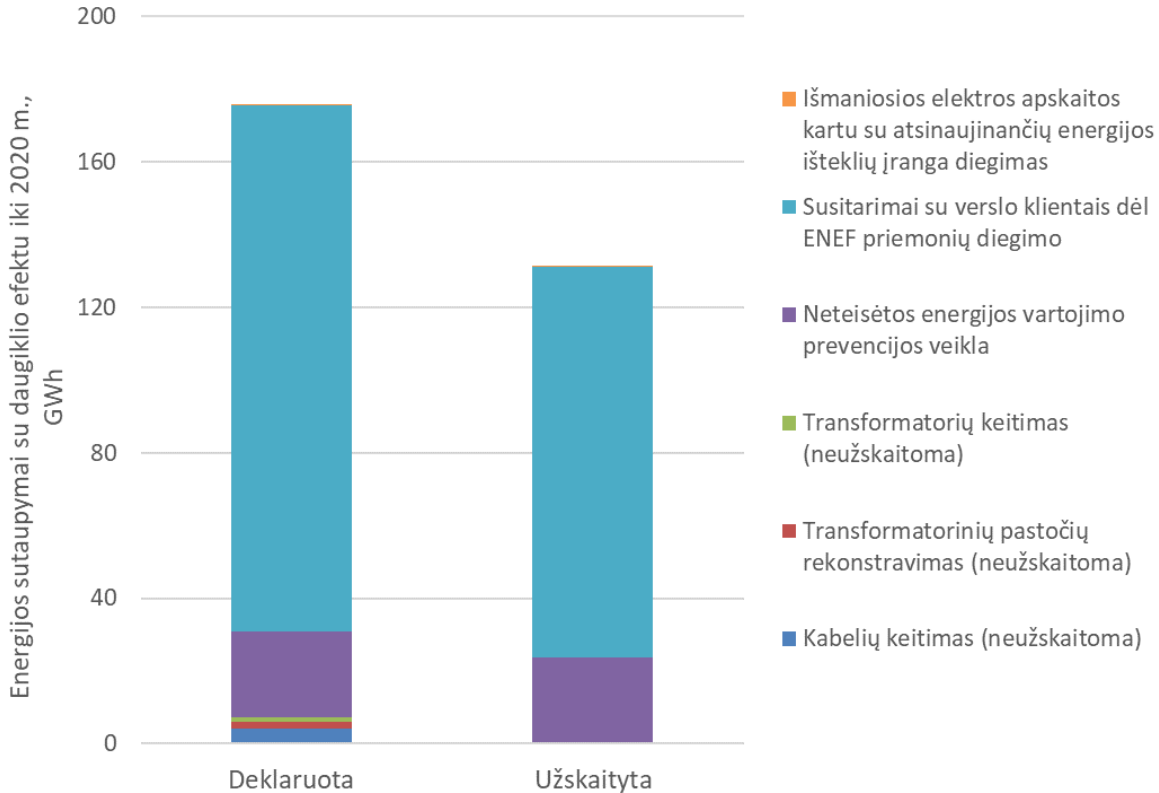
Priemonės „**Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo**“ patikslintas sutaupytas metinis energijos kiekis 2016 m. lygus 205,54 MWh, 2017 m. – 1888,20 MWh, o 2018 m. – 23346,66 MWh, 2019 m. – 14331,44 MWh, siūlomas tinkamu užskaityti. Priemonės **energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. – 107283,4 MWh arba 107,28 GWh.**

Atsižvelgiant į tai, kad priemonės „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ dalyje vertinimo duomenų lapų nepateikiama sutaupytos energijos skaičiavimo metodika, neaprašomos priemonių diegimo veiklos ir po atlikto 16 galutinių energijos vartotojų dokumentų patikrinimo tik 20 proc. patikrintos sutaupytos energijos siūloma pripažinti tenkinančia Aprašo nuostatas ir tinkama užskaityti, siūlome ateityje šią priemonę, ja sutaupytos energijos dokumentus, atliktus skaičiavimus tikrinti dar didesne apimtimi (jei priemonė bus teikiama ir už 2020 metus deklaruojant energijos sutaupymus).

Priemonė „**Išmaniosios elektros apskaitos kartu su atsinaujinančių energijos išteklių įranga diegimas**“ nebuvo tikrinama 2019 metais, o energijos metiniai sutaupymai priimami 85,7 MWh. Priemonės **energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. – 171,4 MWh arba 0,1714 GWh.**

AB „ESO“ deklaruotos energijos taupymo priemonės, tokios kaip „Transformatorių keitimas“, „Transformatorių pastočių rekonstravimas“ ir „Kabelių keitimas“ nėra užskaitomos kaip energijos taupymą pas galutinius vartotojus sukuriančios priemonės. Ši vertinimo nuostata priimta atsižvelgiant į tai, kad nebuvo nustatyta kokius papildomus sutaupymus šios priemonės sukuria galutiniams energijos vartotojams, o atsižvelgiant į šių priemonių sutaupymų apskaičiavimo principus ir metodikas, konstatuotina, kad taupoma yra būtent skirstomojo tinklo operatoriaus technologinių nuostolių dalis t.y. energija sunaudota skirstomajame tinkle, o ne energija sunaudota pas galutinius vartotojus. Nuostata priimta atsižvelgiant į konsultaciją su Energetikos ministerijos specialistais, bei remiantis susitarimo nuostata, kad „Įmonė tiesiogiai pati arba per kitus asmenis inicijuoja ir (ar) dalyvauja įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pas galutinės energijos vartotojus“. Jei dėl teisinės bazės pasikeitimų šios priemonės galės būti užskaitomos kaip energijos taupymo priemonės – AB „ESO“ deklaruotus sutaupyto energijos kiekius bus galima patikslinti sekančio atskaitinio periodo patikrinimo metu.

AB „ESO“ energijos sutaupymas pagal energijos taupymo priemones (deklaruotas 2019 m.) su daugiklio efektu iki 2020 m. pateikiamas 1 pav.

1 pav. AB „ESO“ 2019 m. energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m.

2020 metų pradžioje AB „ESO“ pateikė 2019 metų ataskaitą apie sutaupyta energiją pagal energijos taupymo priemones ir deklaravo, kad energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. sieks 175,62 GWh. Atlikus AB „ESO“ teikiamose ataskaitose nurodytų pasirinktos dalies energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų patikrinimą, **siūlomi užskaityti energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. – 131,24 GWh arba 25 proc. mažiau nei deklaruota.**